

CALENDARUL „RENAȘTEREA”

ÎN ANUL JUBILEELOR

Anul acesta este anul jubileelor. Se împlinesc o sută de ani de când a fost ales și hirotonit episcopul întemeietor Nicolae Ivan. În același timp, sunt o sută de ani de când s-a născut Mitropolitul Bartolomeu Anania. Și nu puteam uita nici faptul că și de la nașterea Arhiepiscopului Justinian Chira s-au scurs tot o sută de ani.

Episcopul Nicolae Ivan a venit la Cluj cu un geamantan și a ctitorit cu ajutorul lui Dumnezeu multe obiective. Înainte de a veni la Cluj, a câștigat o experiență imensă, pentru că în calitate de consilier economic a pus umărul la ridicarea Catedralei din Sibiu, iar la Cluj toată această experiență a pus-o în practică.

A ridicat Catedrala din Cluj, monument ortodox reprezentativ pentru Transilvania și Biserica Sfântul Nicolae; a făcut rost de reședința chiriarhală, a înființat Facultatea de Teologie, a înființat tipografia, a scos revista eparhială „Renașterea” și s-a implicat în multe alte activități folositoare bunului mers al eparhiei.

Vlădica Nicolae era conștient de faptul că cele două eparhii istorice întemeiate de Ștefan cel Mare și Sfânt, Mitropolia de la Feleac și Episcopia de la Vad, sunt înainte-mergătoare ale Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului. De fapt, de la cele două își trage și denumirea.

Impulsionat de acest adevăr istoric, a organizat după hirotonia sa din anul 1921 un pelerinaj celebru în anul 1922, la Mănăstirea Putna. Participanții la acest moment cu profundă rezonanță spirituală au fost oameni de greutate ai țării în acei ani de efervescentă națională.

Clujul, cu istorica sa eparhie, îi datorează mult și poți vedea implicată personalitatea lui în tot ce s-a organizat aici în perioada interbelică. Locul său de odihnă, așa cum se cuvenea, este în necropola de sub altarul Catedralei.

Mitropolitul Bartolomeu Anania s-a născut acum o sută de ani, pe 18 martie 1921. S-ar putea spune foarte multe lucruri legate de personalitatea lui. Se știe că a fost mare scriitor, că a fost un călugăr de vocație, că a început Medicina și n-a terminat-o din pricina sistemului, datorită faptului că a condus greva studenților din Cluj din 1946. Și să nu uităm ce-i important: a făcut Teologia, fiind misionar în America un număr de ani.

A fost om apropiat Patriarhului Justinian și a pățimit în închisorile comuniste. Om duhovnicesc pe de o parte, pe de altă parte foarte categoric. Nu în zadar maica stareță Ierusalima l-a supranumit „Leul Ardealului”, pe vremea când făcea misiune în Transilvania.

Cu toate acestea, era un om cu o sensibilitate sufletească deosebită. Când a luat parte la înmormântarea părintelui Ioan Iovan de la Recea, colegi de penitenciar fiind, a lăcrimat și ne-a spus cuvinte care ne-au pătruns la inimă. Și nu pot să uit câteva întâlniri de suflet pe care le-am avut cu Mitropolitul Bartolomeu la Arhiepiscopie la Cluj sau la „Casa de creație” de la Mănăstirea Nicula. Iar când am participat, în Glăvile, la înmormântarea fratelui său, Dumitru Anania, ne-a relatat multe lucruri de o sensibilitate aparte, legate de locul obârșiei lui.

27-11 Cuvintele noastre puține sunt completate din belșug de scrierile sale, în mod deosebit de *Memorii*. La sfârșitul acestei cărți de memorialistică mărturisește: „Memoriile mele sunt departe de a fi complete, mai cu seamă în ultimele capitole, pe care le-am scris biciuit de timp. Dar, așa cum sunt, ele se vor și se propun o mărturie nu numai a unei lumi, ci și a unui suflet. E vorba de sufletul meu”¹. Mormântul lui e alături de cel al lui Nicolae Ivan în necropola Catedralei.

Tot o sută de ani se împlinesc de la nașterea Arhiepiscopului Justinian Chira. Omul acesta a fost prețuit și iubit de un ținut întreg. Mănăstirea Rohia, unde-și are și mormântul, e legată de personalitatea lui. Oamenii din regiune aveau față de el o evlavie aparte. Ea n-a dispărut nici când a ajuns episcop vicar la Cluj și nici când a ajuns Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmărilor.

Nu pot uita o afirmație plină de sensibilitate pe care a făcut-o la un hram de la Mănăstirea Rohia: „atunci când vom învia din morți, fiecare vom auzi sunetul clopotelor din satul nostru”. Era legat cu toate fibrele sufletului de oameni și de ținuturile din nord-vestul Ardealului.

În mod deosebit îi elogia pe preoți: „Secole îndelungate, când noi, românii transilvăneni, nu aveam nici voievozi, nici dascăli, nici nobili, el, preotul Bisericii lui Hristos, ne-a fost de toate: și îndrumător, și părinte, și învățător, și mângâietor. El niciodată nu ne-a părăsit. S-a născut dintre noi, a crescut și a trăit cu noi. A gustat împreună cu noi bucuriile și necazurile”².

Spuneam la început că anul acesta este anul jubileelor. Acești trei vlădici deosebiți au reprezentat mult pentru noi

¹ VALERIU ANANIA, *Memorii*, Polirom, Iași, 2008, p. 8.

² JUSTINIAN CHIRA MARAMUREȘEANUL, *Viața Maicii Domnului*, Cluj-Napoca, 1986, p. 94.

și-i prețuim. Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă: „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare-aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (Evrei 13, 7).

Să le urmăm credința și exemplul!

†ANDREI

*Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului*